

Amy Singleton Adams

Učiti gledati: značenje nevidljive ikone u *Idiotu* Dostojevskog

Uradu Dostojevskog sposobnost da percipiramo ili osjetimo Majku Božju (*Bozh'iamater, Bogoroditsa*) često nagovještuje duhovno transformativno iskustvo. Reference na te ikoničke slike, međutim, nisu uvijek očite, već samo nagoviještene u verbalnim opisima. U *Idiotu*, prisutnost "verbalnih" ili ikona "riječi" (*verbal'naia* ili *slovesnaia ikona*) može se uočiti samo ako čitatelj gleda iznad verbalne razine narativa i svakodnevnosti (bezobrazie) spisateljskog svijeta. Za Dostojevskog, ova vrsta vizije i problem "gledanja" nije vezano uz vid per se, već uz gledanje drugim očima, "očima duše" (*glazami Dushi* ili *okom dukhovnym*). Ovo se čitanje *Idiota* na ikoničnoj razini usredotočuje ponajprije na dva tipa ikone Bogorodice: Usnuće Bogorodičino (*Uspenie Presviatoi Bogoroditsy*) i Oplakivanje Krista (*Ne Rydai Mene, Mati*). Kroz ove primjere, ovaj esej istražuje dinamiku stvaranja tekstualnih ikona i njihove funkcije u romanu. Također se razmatra činjenica kako prisustvo ovih ikona uvodi prikaz Ivana Krstitelja u narativ, što dodatno upućuje na ideje Dostojevskog o "viziji" i ulozi pisca. U konačnici, naše čitanje nastoji preispitati primjetan "uspjeh" *Idiota* u svjetlu estetike preobraženja, koja je usko povezana s ikoničkim prikazima Bogorodice.